

Bestyrelsesmøde

Naturnationalpark Mols Bjerge

Referat

Mødenr.: 3

Dato: 28. januar 2025, kl. 16.30-20.00

Deltagere: Anne Sophie Gamborg (formand)
Johanne Løvlund Nielsen, Danmarks Naturfredningsforening
Joy Klein, Dansk Ornitologisk Forening
Verner Damm, Spejderne
Poul Arne Nielsen, Danmarks Jægerforbund
Sofie Secher Thomsen, Dansk Orienteringsforbund
Niels Jørgen Petersen, Dansk Ride Forbund
Kell Sønnichsen, Danmarks Idrætsforbund
Erling Brejnegaard, Danmarks Cykle Union
Henning Nielsen, Borgerforeningen Mols
Tenna Kit Vognsen, Brugerråd for Naturstyrelsen Kronjylland
Henning Madsen, Dansk Skovforening
Lasse Werling, Dansk Botanisk Forening
Jane Line Toubro, Fri Natur
Linda Klindrup, Arbejdsgruppen for tilgængelig natur
Helle Andersen, Repræsentanter for lodsejere med naboskel
Birgitte Sidenius Bjerg Lamp, Nationalpark Mols Bjerge
Anita Søholm, Syddjurs Kommune
Lone Høst, Dansk Islandshesteforening
Jørgen Ivar Brus Mikkelsen, Djursland Landboforening
Bjørn Ruben Pedersen, DGI

Sekretariat:

Uffe Strandby, Naturstyrelsen Kronjylland
Terese Scheller Sandvei, Naturstyrelsen Kronjylland
Jakob Dahl, Naturstyrelsen Kronjylland
Lars Maagaard, Naturstyrelsen Kronjylland

Gæsteoplægsholder:

Rita M. Buttenschøn, København Universitet.

Afbud: Carsten Bonde Braüner, BUPL
Thorkil Danielsen, Friluftsrådet
Bjarke Dehli, Mols i Udvikling
Jonas Milvang Nørregaard, Danmarks Vilde Natur Djursland
Cecilie Lohse Straarup Mielec, De Unge Biodiversitets-ambassadører

Mødenr.: 3
Dato: 28. januar 2025, kl. 16.30-20.00
Sted: Besøgscenter Øvre Strandkær

Dagsorden:

1. Velkomst v/Formand Anne Sophie Gamborg og konstitueret skovrider Uffe Strandby - ca. 10 min.
2. Fagligt oplæg ved Rita Buttenschøn vedr. helårsgræsning – ca. 45 min.
3. Diskussion og spørgsmål om valg af dyr – ca. 30 min.

Pause inkl. forplejning – ca. 45. min.

4. Forretningsorden opdatering til en ny udgave på grundlag af bestyrelsens ønsker – ca. 10 min.
5. Processen for en projektbeskrivelse og forvaltningsplan for NNP MB frem til juli 2025 – ca. 15 min.
6. Mødekalender, mødernes tema og næste møde – ca. 20 min.
7. Evt. 10. min.

Referat:

Pkt.1. Velkomst v/formand Anne Sophie Gamborg og konstitueret skovrider Uffe Strandby - ca. 10 min.

Formand Anne Sophie Gamborg bød velkommen og var glad for det store fremmøde. Anne Sophie Gamborg orienterede om en øget mødekadence frem til sommerferien. Uffe Strandby bød ligeledes velkommen på vegne af Naturstyrelsen. Uffe Strandby takkede for Rita Buttenschøn for eftermiddagens ekskursion der foregik i tidsrummet kl. 13.30 – 16.00. med et høj fagligt indhold, som havde været meget inspirerende.

Uffe Strandby orienterede om status for de øvrige Naturnationalparker herunder, at Naturnationalpark Fussingø forventes at åbne i første halvår af 2025. I Naturnationalpark Fussingø er arbejdet med etablering af hegn er gået i gang. Ligeledes vil arbejdet med at etablere færiste, låger og flydespærre i søen snart sættes i værk. Det forventes, at der vil ankomme krondyr til udsætning i den nærmeste fremtid.

Dyreholdet i Naturnationalpark Fussingø vil bestå af stude af galloway og krondyr. I Naturnationalpark Mols Bjerger er der ved at blive fortaget en udskiftning fra skovkvæg til galloway. Galloway er en af de fire robuste racer som af Fødevarestyrelsen vurderes egnede til udendørs hold om vinteren. En del af dyrene skal på sigt formentlig videre til Naturnationalpark Fussingø.

Pkt.2. Fagligt oplæg ved Rita Buttenschøn vedr. helårsgræsning – ca. 45 min.

Rita gennemgik ved sin præsentation omhandlende helårsgræsning, hvordan denne udføres og hvorledes den påvirker biodiversiteten.

Ritas præsentationen fremsendes til bestyrelsen.

Spørgsmål: Kan der opstå en langsom forgiftning af husdyr ved indtagning af gyvel over længere tid.

Rita Buttenschøn: Det er der ikke forskning/viden om dette for nuværende.

Pkt.3. Diskussion og spørgsmål om valg af dyr – ca. 30 min.

Helårsgræsning blev diskuteret, her under hvorledes dyrehold kan klare sig i ekstreme forhold. Uffe Strandby kunne fortælle, at tilskudsfodring er et værktøj, der indgår i den nuværende beredskabsplan for Mols Bjerger, og at der ifm. med etablering af naturnationalparker ligeledes udarbejdes beredskabsplan.

Der blev spurgt ind til, om der er evidens for at en helårsgræsning har en effekt. Rita Buttenschøn forklarede, at der findes meget dokumentation og erfaring fra andre naturområder i Europa.

Rita Buttenschøn bemærkede at vildsvin ud fra et biodiversitetssynspunkt vil være en nyttig og interessant art at få med i nogle af naturnationalparkerne – overvejende pga. deres forstyrrelseseffekt på jordbunden. Naturstyrelsen bemærkede at der i forhold til vildsvin er en række opmærksomhedspunkter ift. smitsomme sygdomme som fx Afrikansk Svinepest.

Der var flere i bestyrelsen der bemærkede, at mulighederne for brug af geder i den kommende naturnationalpark kunne være interessant at undersøge nærmere. Rita Buttenschøn bemærkede, at geder bl.a. udmærker sig ved at have en stor effekt af græsning på vedplanter.

Rita Buttenschøn forklarede om mulighederne for brug af virtuelle hegn. Virtuelle hegn giver mulighed for etablering af forstyrrelsesfrie områder og korridorer, hvor publikum kan færdes. Virtuelle hegn kan også anvendes ifm. periodisk græsning med eksempelvis geder. Bestyrelsen vil gerne vide mere om muligheder for virtuelle hegn.

Der blev spurgt ind til, hvordan man sikrer, at der er tilstrækkelig føde til dyrene. Uffe Strandby fortalte, det handler om at vurdere den samlede fødetilgængelighed og afpasse græsningstrykket efter dette samt starte ud med et lavere græsningstryk end den teoretisk beregnede føderessource. Desuden vil man gennemføre en regulering af bestanden ved en kombination mellem proaktiv og reaktiv regulering. For eksempel vil man ved vækstsæsonens afslutning vurdere den tilbageværende føderessource. Denne vurdering sammenholdt med en vurdering af antallet af dyr og deres tilstand, vil være grundlag for at vurdere om der proaktivt skal reguleres i bestanden af dyr. Derudover vil der f.eks. hen over vinteren kunne gennemføres en reaktiv regulering, hvis den tilgængelige føderessource ikke er tilstrækkelig.

Oplæg fra en dyrlæge om hvorledes dyr trives i græsningsprojekter er et ønske til kommende bestyrelsesmøde.

Pause.

Pkt. 4. Forretningsorden opdatering til en ny udgave på grundlag af bestyrelsens ønsker – ca. 10 min.

Ingen kommentarer til ændringen. Anne Sophie Gamborg understregede, at det er formålstjenligt for arbejdet at bestyrelsen har en tryk og god dialog, herunder at man accepterer at dialogen og diskussionerne foregår i et fortroligt rum

Udkast til referat fremsendes til bestyrelsen senest ti dage efter mødet.

Pkt. 5. Processen for en projektbeskrivelse og forvaltningsplan for NNP MB frem til juli 2025 – ca. 15 min.

Terese Sandvei gennemgik processen for udviklingen af naturnationalparken. Præsentationen eftersendes til bestyrelsen.

En række møder er fastsat resten af foråret med temaer om forskellige emner.

Møderne er sat i værk med henblik på, at få afklaret de faglige emner, der indgår i projektbeskrivelse og forvaltningsplan. På mødet den 11. juni opsummeres temaerne.

Bestyrelsen diskuterede indhold på de kommende møder, valg af emner og oplægsholdere.

Muligheden for bilaterale møder med mindre grupper af bestyrelsen omhandlende enkelte emner blev forelagt bestyrelsen som en mulighed.

Anne Sophie Gamborg foreslog en plan og en oversigt over de bilaterale møder og emneindholdet og opfordrer i øvrigt bestyrelsen til at bidrage ind i de bilaterale møder.

Medlemmer af bestyrelsen er velkommen til, at sende mail til sekretariatet vedr. forslag og deltagelse i ovenstående.

Ønsker til bruttolisten:

- Virtuelle hegn.
- Præsentation af en præsentation af byrådet i Syddjurs Kommune holdning til Naturnationalpark Mols Bjerger.
- Bæredygtig turisme og regenerativ turisme.

Bestyrelsen udtrykte ønske om, at bestyrelsens arbejde målrettes mod de emner, hvor bestyrelsen kan opnå indflydelse.

Derudover blev der præsenteret emner til de kommende møder efter projektbeskrivelse er færdiglavet. Denne oversigt eftersendes til bestyrelsen.

Processen for godkendelse af projektbeskrivelse og forvaltningsplan blev gennemgået og diskuteret. En stor del af bestyrelsen giver udtryk for, at det er vigtigt, at bestyrelsen får tilstrækkelig tid til at få vendt og afstemt egne holdninger til emner, der skal bidrages med.

En stor del af bestyrelsen opfordrer til at der gives mere tid til at arbejde med input til forvaltningsplan og projektbeskrivelse. Der nævnes fra flere at 3 måneder ekstra vil gøre en stor forskel.

Flere i bestyrelsen finder det hensigtsmæssigt at der afholdes et længere afsluttende møde - evt. et heldags temamøde - hvor der samles op på forårets møder. Det nævnes som mulighed at forlænge mødet d. 11. juni 2025.

Uffe Strandby fortæller, at bestyrelsen ikke får det samlede udkast til projektbeskrivelse og forvaltningsplan til gennemlæsning og kommentering.

Processen for inddragelse er, at Naturstyrelsen på nuværende tidspunkt afvikler temadrøftelser med bestyrelsen, hvor der samtidig modtages input fra både bestyrelse og de nationale arbejdsgrupper. På baggrund heraf udarbejder Naturstyrelsen projektbeskrivelse og forvaltningsplan, der drøftes med bestyrelsen.

Herefter sendes projektbeskrivelse og forvaltningsplan til bestyrelsen, de nationale arbejdsgrupper og i offentlig høring. Efter høringsperioden samles høringssvar og ændringsforslag, der herefter drøftes med bestyrelsen.

Naturstyrelsen sender herefter den reviderede projektbeskrivelse og forvaltningsplan, høringsnotat og evt. bestyrelsens følgebrev (i fald bestyrelsen ønsker at udfærdige et sådant) til Miljøministeren og regeringsordførerne mhp. på politisk godkendelse.

Når projektbeskrivelse og forvaltningsplan er politisk godkendt påbegyndes myndighedsarbejdet. Bestyrelsen foreslår at bestyrelsesformanden evt. skriver til Miljøministeren med et ønske om at få forlænget tiden til bestyrelsesarbejdet vedrørende dette. Uffe Strandby vil drøfte bestyrelsens tilkendegivelse i forhold til behovet for mere tid med Naturstyrelsens hovedkontor.

Pkt. 6. Mødekalender, mødernes tema og næste møde – ca. 20 min.

Mødesteder i forbindelse med bestyrelsesmøder. Bestyrelsen diskuterer muligheden for at afholde møderne på forskellige lokaliteter. Det vil være en mulighed for at se flere lokaliteter i og rundt om naturnationalparken.

Sekretariatet udarbejder en opdateret mødekalender med mødetemaer.

Næste møde afholdes den 25. februar kl. 16.30 – 20.00.

Pkt. 7. Eventuelt.

Ingen emner.